9 MAARTA 1935 on. GARAG 7. № 56 (1418) Ulaan-Yde.

Gazar byriin proletaarinar, negedegtii!

Kolkooziin eder byriin songn

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

BK (b) Namiin Buriaad-Mongoliin Mozkom. BMASSR-iin TGK ba Burprofsoveediin organ.

10 Yne

Zakika yne: 12 sarada 50 t. 6 „ 15 t. 3 „ 7 t. 50 m. 1 „ 2 t. 50 m.

Kөdөө aƶakuin arteeliin ƶişeete dyrim

Kolkooznig-udaarniguudiin Bykekolbootiin kojordoki kuralaar abtaƶa, SSSR-iin Aradiin Komisaarnariin Soveed ba BK(b) Namiin Төb komiteedaar 1935 onii fevraaliin 17-do ʙatalagdaba.

I
Zorilgo ba yyrge

1. . . . . rajoonii . . . toskonii (staniiciin, dereebenii, kuutoriin, kişlaagiin, auuliin) azalça tariaaçan niitiin yiledberiin bagaƶa keregsel ba niitiin emkitei azalaar kamtiin, oloniitiin azakui baiguulkiin tula kulaag bykii mөlzөgçed ba azalçanii daisanuudiigi byrimө sөn ilaza diilekiin tula, dutagdal jadaral ba karankui baidaliigi byrimөsөn ilaza, zizeken өmçiin aƶakuin kozomdol giigi byrimөsөn ilan diileze, azaliin өndөr byteeciigi gargaza, kolkoozniguudiin erkim sain baidaliigi baiguulza kangakiin tula sain duraaraa kөdөө—azakuin arteel bolzo negedebe.

Kolkooziin zam—socializmiin zam azalça tariaaçanii gancakan zөb zam mөn baina. Arteeliin geşyyd өөriingөө arteeliigi bekizyylke, ynen şudarguu gaar azallaka, kolkooziingoo olzonuudiigi kiisen azaliingaa kireer kubaaka, oloniitiingaa өmçiigi sakika, kolkooziingoo zөөriigi gamnaka, traagtar, maşinadaa gamnaka, aduu morisoo sain karaka, Kedelmeriçen—Tariaaçan ulasiin gaa daalgaltiigi dyyrgeze baika, ene bygediigi gyiceedkeze—kolkoozoo bolşo viig in bolzozo bykii kolkoozniguudaa çanga çadaltai bolgoko ujalgadiigi daaza abba.

II
Gazariin tukai

2. Eneenees urda arţeeliin geşyydiin kubita gazarnuudiigi kubaaƶa baisan bykii meƶaanuud ygei bolgogdoƶo. kamag kubita gazarnuudani arteeliin kamtiin edlyyride baika, negedmel gazariin massiiv bolbo.

Arteeliin medelde baigaa gazar (SSSR-iin dotorki bişe bişe kamag gazar mete) niite arad zonii, ulasiin өmçө mөn. Ene gazar kaadaa Kedөlmөriçөn—Tariaaçan ulasiin kuuli-togtoolnuudiin josoor bolzorgyigeer bujuu, mөnkөdөө edleze arteelda bekilegdesen baika. Tyyniigi arteel kudaldan abçaç bolkogyi areendaar egçөç bolkogyi gazar mөn.

Rajoonii soveediin gyicedkeke komiteedaas arteel byride gazariigi bolzorgyigeer edleke tukai ulasiin aagt egtөkө, ene aagtiin dotor aarteeliin edleze baigaa gazariin kem kemƶee ba zaka kiliigi narinaar togţooson baika. Ene gazarnuudiigi kasaza bolkogyi. imagta nemeze boldog baika. Nemkedee negen gebel ulasiin foondiin çөlөө gazarnuudaas, ygeiç gebel, өmçiin azaltani ezem delgede baigaa, ilyy gazaraas abça eke begeed, ene zuura gazariigi alag erieen, ende-tende tasaiza bolkogyi.

Niitiingee gazar edlyyriees kolkooziin ail bykenii kubida edleke gazariigi biçiikan kesegeer tasalan. buuca—şadariin gazar (ogorood, saad) bolgon eke josotoi.

Kolkooziin ailiin kubida edleke buuca şadariin gazariin kemzee (suuka geriin suuriigi oruulcangyi) gegtaariin dөrbenii nege kubiaas kagas geegtar kyrter kediiç baiza bolko, basa SSSR-iin Gazartariaalangiin Aradiin Komisariaadiin zaabariin josoor mozo ba rajoonii baidaliin erkiigi dagauulan kolbooto respyyblikenyydiin Gazartariaalangiin Aradiin Komisariaaduudiin togtooloor zariima rajoonuudta nege gegtaar kyrter baiƶa bolko.

3. Arteeliin negedkemel gazariin massiiv kasagdaza jaabaç bolkogyi. Arteeliaas garsan kynde arteeliin talamai gazaraas gazar tasalan egçe ogto bolkogyi. Arteelaas garsan kynyyd gagca ulasiin foondiin çөlөө gazarnuudaas gazar abça çadaka.

Arteeliin gazarnuud togtoogdoson tarilgiin ergike eelzeenii (sevovroot) josoor poolinuud bolgogdon kubaagdaka. Tarilgiin ergike eelzeenii poolinuudta, tariaanii brigaad byride tarilgiin ergike eelzeenii bolzor dyyrter kodo baika tuskai keseg gazar bekilegden өgtөkө.

Malazaliin tomo feermenyydtei kolkoozuudta. kerbee çukala bolbolani, dutamaggyi gazartai kadaa zokiko kemzeenii keseg gazar tasalza, feermede bekilen egçө bolko. ene keseg gazarta feermiin malda keregtei tezeeliin tarimaluudiigi tarika baina.

III
Yiledberiin bagaƶa keregselyydiin tukai

4. Niitelen kamtalagdaka zyilnyyd: kamag kөdөlmөriin malnuud, kөdөө-azakuin zebseg bagaza (plyyg. yrese kajaka maşiina, boronoi, tariaa cokiko maşiina, өbөsө tariaa cabçaka maşiina), yresenii zapaasuud, niitelsen malda kereglegdeke kemƶeenii teƶeeliin keregselnyyd, arteeliin aƶakui erkilƶe jabuulkada çukala keregtei, aƶakuin barilgad, kөdөө-azakuin ed bolbosoruulka gazar byken kamtalagdana.

Niitelegdengyi, kolkooziin ailiin kubidaa edleeer yleke zyilnyyd, suuka ger, tyynii kubida ylesen mal, şubuu, kolkooziin ailiin kubidaa edleze baigaa malda keregtei azakuin barilgad yleke.

Kөdөө-azakuin bagaza zebsegyydiigi niitelen kamtalkadaa, buuca şadariingaa gazarta azallakada keregtei bolko kөdөө-aƶakuin ƶiƶeken bagaƶa zebsegyydiigi arteeliin geşyydiin kubidaa edleeer yleegdeke josotoi. Kerbee keregtei boloo kadani arteeliin pravleeni kamtalsan kөdөlmөriin malaas keden toonii moridiigi arteeliin geşyydiin kubidaa kereglekiin tula kөlөsөөr egçө baika.

Arteel bolbol kolimog malazaliin tavaariin feerme jun, kerbee olon toonii maltai kadaa ondoo komol malazaliin tavaariin feermenyydiigi bolgogyyka.

5. Tariaanii, kobengiin, sviockiin, liooriii, olosonii, kartaabka-ooboşiin, cai ba tamakinii azaltai rajoonuudta kolkooziin ail byke nege ynice, kojor tolgoi kyrtele zaluu eberte mal, eke gakai telteini uu, kerbee kolkooziin pravleeni keregtei geze bodobol, kojor tolgoi eke gakai telteini, arban tolgoi koni jamaa, kizaargyi toonii şubuu ba krooliig korin keseg kyrtele zygein yyr kubidaa edleze bolko.

Kegzengii malazaltai gazartariaalangiin rajoonuudta kolkooziin ail byken kojor-gurban yniee, tyynees gadna basa zaluu, mal, kojoroos-gurba kyrtele tolegoi eke gakai telteini, korioos korin taba kyrtele koni jamaa, kizaargyi toonii şubuu ba krooliig korin keseg kyrtele zygein yyr kubidaa edleze bolko.

Iime rajoonuudiin toondo, zişeelbel: Kazagstaanii nyydel rajoonuudtai zergeleegyi. gazartariaalangiin rajoonuud, Beloryysiin oi zubçasan rajoonuud, Ukrajiniin Çerniigov ba Kiijev mozod baruun Sibiir kizaariin Baraabinii taliin rajoonuud ba Altaişadariin rajoonuud, Omsk moziin Işiim ba Tobooliin beleg rajoonuud, Başkiiriin uuliin kubi, Zyyn Sibiiriin zyyn kubi. Alas-Dorono Kizaariin gazartariaalangiin rajoonuud, Koito kizaariin Vologood ba Kolmogoorin beleg rajoonuud bagtaka baina.

Gazartariaalangiin azal ʙ gaşag udka çanartai aad, malazalani azakuida şi dkekii çanartai ʙaidag, nyydel ʙişe ʙa kagas nyydel maliin azaltai rajoonuudta kolkooziin ail byken dөrbөөs taba kyrtele yniee, basa tyynees gadna zaluu maltai, guçaas deşe kyrtele koni jamaa kamta kojoroos gurba kyrter eke gakai telteini, kizaargyi toonii şubuu ba kroolig, 20 keseg kyrtelө zygein yyr, mөn tere mete nezeed mori uu ali nezeed saaliin gyy juu kojor temee juu, kojor elzege uu, ali kojor luus kubidaa edleze bolko.

Iime rajoonuudiin foondo, zişeelbel: Kazagstaanii mal azaltai rajoonuud, Kazagstaanii nyydel rajoonuudtai zergelee baidag, Tyrkmeeniin, Tazagstaanii, Kara-Kalpaakiin ba Kirgiiziin mal azaltai rajoonuud, Oirod kakaas, Buriaad Mongoliin baruun kub, Kalmagiin avtonoomito mozo, Dagistaan ASSR in uuliin rajoonuud, Ara Kavkaasiin Çeçeen Ingyys, Kabardiin-Balkaar Karaçai ba Oseetiin avtonoomito mozonuud, mөn Azarbaizaan, Armiaan, Gyziin SSR-iin uuliin rajoonuud bagtaka baina.

Gazartariaalangiin aza jamarç udka çanargyi şakuu aad, mal azalani azakuigi jeren kiilen ezelze baigaa foormo baisan, nyydel maliin azaltai rajoonuudta kolkooziin ail byken naimaas 10 kyrtele yniee ba tyynees gadna, zaluu maltai, Zuugaas zuun tabi kyrtele koni jamaa kamta kizaargyi toonii şubuu, 10 tologoi kyrtele aduu, tabaas-naiman tologoi kyrtele temee kubidaa edleze bolko. Iime rajoonuudiin foondo, ziseelbel: Kazagstaanii nyydel rajoonuud, Nagain rajoon. Buriaad-Mongoliin nyydel rajoonuud bagtaka baina.

IV
Arteel ba tyynii pravleeniiin azal jabuulga

6. Arteel bolbol kedөlmөriçөn-tariaaçanii zasagiin alban gazarnuudaas togtooson, kөdөө azakuin yiledberiin tesebvyd ba ulasiin urdaki arteeliingaa ujalganuudiigi narinaar barimtalza, kamtiin gaa azakuigi tesebiin josoor jabuulka ujalga abana.

Arteeliin narin niagtaar gyicedkekiin tөlөө abka zyilnyyd: kolkoozuudiin baidal ba onco өөre zyilnyydiigi kargalzaza togtooson. tarilga, paar ba kakalalga riaad-kooroondiin eldyyri, kuriaalga, cokilgo namariin paar kakalalgiin tesebyyd ba tyyncөen mal-azaliigi kөgzyylke ulasiin teseb mөn.

Arteeliin pravleeni ba bykii geşyydiin ujalga bolgoko zyilnyyd:

a) Tarilgiin ergike eelzee zөbөөr barimtalka, gyngeegeer kakalka, burtag ebesiigi ygei bolgoko, paar ba namariin paariigi ergedkeke ba saitar eldeke, teekniikiin tarimalnuudiin riaadkoorondoki eldyyriigi cag bolzor dotoroni saitar jabuulka, keben tarisan gazariin şoroigi cag bolzortoni oboolko, mal-azaliin tavaariin feermees, mөn kolkooziin ailnuudaas argal-şibke gargaza gazartaa kajaka, mineraal şime gazartaa oruulka, kөdөө azakuin korbotoni temeceke, cag bolzortoni geengyi, narin niagtaar kuriaaka, gazar usalka barilga subagaa ceberleke sakika, oi modoo sakika, pooli-kamagaalka, modo tarika, niutagiin gazartariaalangiin alban gazarnuudaas zokiooson agro-teeknikiin dyrimyydiigi narin çangaar erkileke zergeer kolkooziin poolinuudiin urgaciigi deeşelyylke.

b) Tarikiin tula erkim sain yrese şileze abka, eldebiin kog-bogiigi ilgan kajaza, yresejee ceberleke, yrike gutaaka jabadalaas yresejee narinaar kadagalka, ariuun ceber ba salki orozo baidag gazarta yresejee kadagalka, soortolig yriseniii tariigiigi ergedkeke.

c) Arteeliin medelde baisan bykii gazariigi edleke, kajagdasan gazariigi aşaglaka, saizaruulka, kolkooz dotoroo gazariin eskemze kiike, aţar gazar kakalka zergeer tarilgiin talmaigi өrgөdkөkө.

ç) Baigaa bykii açaa çirelgiin kyce, kamag bagaƶa zebseg, kөdөө azakuin zebseg, yrese, busad yiledberiiin bagaƶa keregsel, tyynçelen MTS-eer damzuulan kөdөlmөriçөn-tariaaçan ulasaas kolzoozuudţa tusalan egөdөg kamag traagtar, kөdөlgyyr, (dvigatel) tariaa cokiko maşiina, kombain ba busad maşiinadiigi oloniitiin ƶuramiin josoor byrin gyicedeer kereglen aşaglaka, niitelsen amida ba amigyi zebseg bagaƶa jaa zөbөөr karaƶa, mal ba zebseg bagaƶajaa kamtiingaa aƶakui doţor sainaar bailgaka.

d) Mal azaliin feermediigi emkidkeke, bolomoor baibalani aduunii azaliin feerme emkidkeke feermedeki maliingaa too tolgoigi olon bolgoƶo, gargaka ediigi saiƶaruulka, arteeliingaa yiledberide ynen şudarguu aƶallaƶa baidag geşyydiingee yniee tei, ziƶe maltai bolko jabadalda tusalamƶa yzyylke, sain ba saiƶarsan yylteriin azarga bukanuudiigi feermiingee malda tabika tedgbişe, mөn arteeliin geşyydiin kubida edleze baisan malda tabika, togtoogdoson zooteeknikiin ba veterinaar dyremyydiigi sakika.

e) Maliin teƶeel gargaka yiledberiigi өrgөdkөkө cabçalan, belçeer jee saiƶaruulka, niitelsen yiledberide ynen şudarguu aƶalladag geşyydtee bolko bolko gazartani, kolkooziin belçeeriigi aşagluulka, ba mөn tyynçelen, geşyydiin kubidaa edleke maldani aƶalta ederteni toolozo ţeƶeel өkө zergeer tusalamƶa yzyylke.

f) Oron nutagiingaa baidaliigi kargalzan, kөdөө aƶakuin yiledberiin busad salbarinuud bykeniigi kөgzyylke, mөn rajoonii erke baidalda zokiuulan kystaar elzololgonuudiigi kөgzyylke, odoo baigaa togtomol nuurnuudaa gamnan ceberleze, şine nuur ceerөm togtoon zagasanii azakui erkileke.

i) Oloniitiin kyciigi barimtalan, azakuin ba oloniitiin barilganuudiigi emkidken baiguulka.

i) Arteeliingaa geşyydiin azaliin mergezeliigi өөdөni bolgoko, kolkoozniguudiingaa dotoroos brigadiir, tragtariist, kombainoor, şoofer, veterinaar feelçer, sanitaar, aduuçan, gakaiçan, malçan, çabaanguud, karuusalagçad, labaratoori-geriin kөdөlmөriçөdiigi beledkeke keregte kolkoozniguudtaa tusalalcaka.

j) Arteeliingaa geşyydiin bolbosoroliin kemzeegi deeşeni bolgoko, gazeed, nom raadioo, kinoo nebteryylke, klyyb, biblioteeka, unşalgiin baişan baiguulka, yse zasaka gazartai bolko, pooli deeree saruul, ceber baira tekөөrөkө, toskon suurin gazariingaa yilce gudamƶadiigi zasaƶa, eldebiin modo ba ilangajaa ƶimeste modo tarika, suusan ger baraa-

(Yrgelzelelni 2 daki niuurta)

Kədəə azakuin arteeliin zişeete dyrimiin yrgelzelel

gaa saizaruulka ba gojooko çimekedeni tusalza baika.

k) Çadabaritai ba dyrişeltei kolkooz niguud ba dyrişeltei ekener kolkoozniguudiigi udaridaka azalda debşyylze, çadaliingaa kireer jaasli, kyykediin tal mai geke metiigi bii bolgozo, geriin azalaas çələəlzə, ekeneriigi kolkooziin yiledberi ba arteeliingaa oloniitiin bai dalda tatan oruulza baika.

V
Geşyydiin tukai

7. Arteeliin geşyyn bolgozo abka jabadaliigi arteeliin geşyydiin niitiin cuglaan erkilke, niitiin cuglaan pravleeniingaa duradkasan şine geşyydiin spiiskiigi batalka baina.

Arban zurgaa nasanda kyresen azalçan, eregtei ekener ilgadgyi bulta arteeliin geşyynde orozo bolko.

Kulaguud, sunguuliingaa erkiigi kasagdasan kynyyd bygede arteelda abtakagyi baina

Azaglalta: Ene josoor kasagdaza bolko zyilnyyd gebel:

a) Erkee kasagdagçadiin əki kəbyyd aad, keden ziliin turşada olonii tede tusatai azal kiize, ynen şudarguu azallaza baigçad.

b) Soveedta esergyy, kolkoozdo esergyy jabadal gargaza, cələgdəsən aad, şine suurizasan gazartaa gurban ziliin turşada ynen şulargua azallaaraa, mən soveed zasagiin jabuulganuudiigi dyngelcen tusalcanaaraa, bejejee zasar ba geze yzyylsen urdiin kulaaguud ba tedenii byliin geşyyd.

Arteelda orokoos urda kojor ziliin turşa dotor moridoo kudaldasan ba yri segyi əmçiin azalta tariaaçan bolbol əəriingəə olzonoos morintigoo əltəg ba yresejee tariaagaar zurgaan zil kyrtere bolzoriin dotor subariuulza tələkə ujalgajaa əgəbəl arteelda abtadag baika.

8. Arteelaas gargaka jabadaliigi imagta arteeliin niite geşyydiin gurban kubiiin kojoroos dooşo bişe cuglarsan, arteeliin geşyydiin niitiin cuglaanii şiidkeberleer yiledçe bolko. Niitiin cuglaanii togtool dotor cuglaanda suusan geşyydiin too ba gargajaa geze garaa ərgəsən geşyydiin too erke bişe biçeg deke josotoi. Kerbee arteeliin geşyynees gargagdasaniigaa tukai togtoolii gi rajoonii soveeduudiin gyicedkeke komiteedta gomodoo kadani, ene asuudaliigi rajoonii soveeduudiin gyicedkeke komiteediin preziidiym deere, tere arteeliin pravleeniiin tyryylegçe ba gomodogço kojoriin niuur deere eceslen şiidkeke baina.

VI
Arteeliin zəəris

9. Arteelda orogçod azaliingaa çadaliin kireer ail bykenees 20 oos 40 təkərig kyrter oroltiin tələberiigi məngəər tələkə josotoi baika. Oroltiin təlbərinyyd arteeliin kubaagdakagyi foondodo oroko.

10. Arteeliin-geşyydiin niitelsen zəəri siin (kədəlmeriin mal, bagaza zebseg, azakuin barilganuud geke mete zyilyydiin) əltəgiin dərbən kubiiin negees-kojor kubiiin negen kyrtere arteeliin kubaagdakagyi foondodo oroko, iimede kubaagdakagyi foondodo oruulka kubiiin jike proceentoni ylemze çadaltai ailnuudtani tudaka josotoi. Zəəridiin ylegçe kubini arteeliin geşyynii pain oruulgada oroko josotoi.

Arteeliin geşyynii toonoos garsan geşyydte pravleeni bol toocoo kiize əkə, tyynii pain oruulgiigi məngəər bucaaka; mən arteelaas garsan kynde gazar əkədəə, imagta arteeliin kubita gazariin gadaa teegees əgtəzə bolko. Zygeer toocoogi erkebişe azakuin ziliin eceste kiideg baika

11. Arteelaaraa absan-urgaca ba malaza liingaa edees arteel, juu byteekeb ge bel:

a) Ulastaa əkə ujalgata tuşaalga ba yresenii urislamziin bucaaltiigi gyicedkeke, MTS-iin kiize əgəsən azaliin təl bəriiigi tuskai batalsan kuuli togtooliin kyçetei geree-doogovoriin josiigi barimtalan, MTS tee natuuraar tələəd, kontragtaaciingaa geree-doogovoruudiigi gyicedkeke baina.

b) Tarilqa kiike yresejee kadagalza, bykeli zil dyyren keregleke maliingaa tezeel, mən tyynçelen urgacagyi cag, gan-gacuur, zud-turankiin ajuulaas kamagaalka strakovaaniiin zyiliigi ziliin dotorki kereglelиin 10—15 proceentiin kemzeegeer, kədəlgəşəgyi zil byri şine legdeze baidag yresenii ba tezeeliin foondonuudiigi gargaka baina.

c) Cag zuur kədəlmeridə jabaza çadakagya bolison invaliid, əbəgəd ba ulaan ceregyydiin jadarsan gertekinde tusalka ba kyyked bagaçuuliin jaasli ba ənəçədigi tedkeke tezeekede zoriuulsan foondonuudiigi niitiin cuglaanii şiidkeberieer baiguulka, zygeer ede dygediin kemzeegi bykii gargasan ediingee 2 proceentoos keteryylengyi togtooko josotoi.

ç) Arteeliin geşyydiin niitiin cuglaanii olson kemzeegeer ulasta ba delqyyr deere kudaldaka ediin kubiigi ilgan tasalka.

d) Çanada ylesen arteeliin bykii urgaca ba tyynii mal azalaas garsan bykii ediigi arteel bol geşyydiingee azalta ədərtəni kubaaka josotoi.

12 Arteelaaraa olson məngən olzooroo arteel-juu kiikeb gekede:

a) Kuuliaar togtoogson naloogoo ulastaa oruulka, strakovaaniiin tələbəriigi tələkə.

b) Jabaza baigaa yiledberiingee çukala gargaşanuudiigi kiike, nereleed kelebel: kədəə azakuin zebsegyydiin ədər byriiin remoont, maliin emnelge, korotontoi temeceke geke mete baina.

c) Arteeliingaa zakirgaanii-azakuin gargaşanuudiigi bəgləkə. Ene keregte byke məngən olziingoo kojor proceentoos deeşe bişe gargaka.

ç) Bolbosoroltiin keregte zəəri tasalka, nereleed kelebel: brigadiir ba ondoo kədəlməriçəniigi beledkeke jaasli emkidkeke, raadioo tabika geke mete baika.

d) Kədəə azakuin zebseg, mal, barilgiin kereesel kudaldan abka zəəri, gadna talaas kədəlgəsən barilgiin kədəlmeriçənde kələsə əkiin tula, udaan bolzortoi krediitiin tələberidə kədəə azakuin baankada oruulka eelzeete tələ bərijəə əkiin tula arteeliin kubaagdakagyi foondodo nemeke, zygeer kubaagdakagyi foondiin nemeride, tasalka mən gənii kemzee bykii məngən olziin 10-aas ekilen 20 proceentoos deeşe bişe baika josotoi

e) Arteeliin məngən orolgiin bykii tooto məngiigi arteel geşyydiingee koorondo azalta ədəryydtəni kubaaza əkə.

Kamag olzoto orolgiin zyilyyd er kebişe oroson ədərəəsə oroitolgyi arteeliin oroşodo biçegdeke josotoi

Arteeliin pravleeni orolgiin zyilyyd ba gargasiin zəərinyydiigi todorkoilson ziliin bagcaa təsəb zokiooko bəgəəd, ene bagcaagi imagta arteeliin geşyydiin niitiin cuglaagaar batalagdasanii eceste kycen təgəldər boldog baika.

Zəərinyydee gargaşalka jabadalii gi praavleeni imagta bagcaada oroson zyilyydiin josoor kiike,-pravleeniin zygees gargaşiin negen zyiliigi negəə zyilde əə iingəə duraar şilzyylen oruulza bolkogyi, iigeze negen zyilees negəə zyilde şilzyylke jabadaliigi yiledke gebel: pravleeni niitiingee cuglaanaas zəbşəərəl abka ujalgatai.

Arteel çələə məngən zəəridəə baankdaki uu, ali məngə-nəəceləkə kaasadaki karilcaka dansada kadagalza baika. Karilcaka dansanaas məngə abka jabadal imagta arteeliin pravleeniiin zakiraltaar kiigdeke, tyynii tukain zakiralta deere arteeliin tyryylegçe, toocoo kətələgçə kojoriin gartabilgatai bolbol kycen təgəldər bolzo gyicedkeke.

VII
Azaliin emkidkelge, təlbəri ba discipliine

13. Arteeliin azakui dotorki bykii kədəlmərinyyd arteeliin geşyydiin əəsədiin bejiin azalaar niitiin cuglaanii batalsan, dotoodo baidaliin zuramiin josoor kiigdeke baina. Kədəə azakuin kədəlmeridə imagta tuskai erdəmtei ba beledkeltei (agronoom, inzeneer, teeknig geke mete) kynyydiigi kələsəər jabuulza bolko baina. Cag zuuriin kədəlməriçəniigi kələsəlkə jabadal kadaa arteeliin geşyyd bii çadaliingaa zergeer azallaka bolboç, bolzortoi kədəlməriigi tuskai bolzortoni dyyrgeze çadakagyi bolson, imagta onco uçir tokioldobol, tyynçelen barilgiin kədəlməridə keregleg deze bolko.

14. Arteeliingaa geşyydees pravleeni bolbol yiledberiiin brigaaduudiigi zokioon baiguulna.

Gazartariaalangiin brigaadanuud bol, tarilgiin ergike eelzeenii dyyren bolzoroos dooşo bişe bolzoroor baiguulagdaka.

Gazartariaalangiin brigaadada tarilgiin ergike eelzeenii poolinuud deere keseg gazar tasalagdan, tarilgiin ergike eelzee dyyrter əgtəkə.

Gazartariaalangiin brigaada bykende kolkooziin pravleeni bolbol bykii keregtei zebseg bagaza, kədəlməriiin mal ba azakuin barilgadiigi tuskai aagtaar tuşaaza bekilen əkə josotoi.

Mal azaliin brigaadanuud gurban zilees dooşo bişe bolzoroor baiguulagdaka josotoi.

Mal azaliin brigaada bykende arteeliin pravleeni bolbol əskəbəriiin aşagta mal, brigaadada keregtei zebseg bagaza açaa çirelgiin kyce, mal azaliin barilgadiigi bekizyylen əkə josotoi.

Byteeke kədəlməriəə arteeliin geşyydiin koorondo kubaaza kyrteeke jabadaliigi şuud ceke brigadiir gyicedkeke, brigadiir bolbol kədəlməriəə kubaakadaa eldebiin tərəl garaliin aka dyygiin josiigi ogto barintalgyi, əəriin gəə brigaadiin kolkoozniguud bykeniiqi ton sainaar keregleke ujalgatai, iimede kyn bykenii azaliin merqezel ba bejiin tamir tenkeegi narin nigtaar karalcaka josotoi, kynde zirmesen ba kəkyyli ba gaçuudtai ekeneriin kədəlməriigi kəngəlkigi bodolcoko josotoi, iimede ekeneriigi tərəkəəsəni urida negen sara, tərəsən koinoni nege sara kədəlməriəəs çələəlkə baina. Ene kojor sarada tyynii olzo baisan dunda zergiin azalta ədəriin kagas kubiigi əgçə baika josotoi,

15. Arteeliin kədəə azakuin kədəlmərinyyd bol kelceete azaliin josoor jabuulagdaka baina.

Kədəə azakuin bykii kədəlməriiin byteeke noormonuud ba kədəlməri bykeniigi azalta ədərəər cegneke noormonuud arteeliin pravleeniaar zokioogdozo, kolkoozniguudiin niitiin cuglaagaar batalagdaka josotoi.

Kədəlməri bykende ynen şudarguugaar jabadag kolkoozniqiin byteeze çadamaar noormo zokioogdoko josotoi iigeze noormo zokiooko 100 kədəlməriin mal, maşiina ba kyrese şoroin baidaliigi bodolcoko keregtei.

Kədəlməri byken, zişeelbəl: gegtaar gazar kakalka, gegtaar gazarta tarilga kiike, gegtaar kəbəngiin şoroi obooloko, toonno tariaa cokizo abka, ceentner sviooklo maltaza abka, gegtaar lioon zulgaaka, gegtaar lioon debteeke, liitr syy saaka geke mete kədəlmərinyyd bygede, kədəlməriçəndə keregtei mergezel, kədəlmeriiin kynde, jarşagtai ba arteelda ali zerge çukala baisanii kireer azalta ədərtə oruulagdan cegnegdeke josotoi baika.

Arteeliin geşyyn bykenii kiisen bykii kədəlməriigi doloon konog bykende negenees dooşo bişe toolzo əgəəd, togtomol cegneltiingee josoor azalta ədərtə oruulan, kolkoozniqiin olson azalta ədəryydiiginі azaliini debterte biçeze əkə josotoi.

Arteeliin pravleeni bolbol, sara byri, əngərsən sara dotor ken geşyyn kedii azalta ədər olsoniigi zaasan, arteeliin geşyydiin spiiskiigi biçeed niaaza baika josotoi.

Kədəlməriiin ziliin dyn ba kolkoozniq bykenii olzo bolbol toocoo kətələgçəəs gadna, brigadiirnuud ba arteeliin tyryylegçiin gartabilgaar batalagdasan baika keregtei. Arteeliin geşyyn bykenii olson azalta ədəryydiigi zaasan danca bol arteeliin olziigi kubaaka jabadaliigi batalka niitiin cuglaanii urda kojor doloon konogoos dooşo bişe bolzoriin dotor olonii yzekeer gazarta niaagdaka josotoi.

Kerbee gazar tariaalangiin brigaada sain kədəlmərilesenii açaar əərtəə bekilegdesen keseg gazaraas kolkooziin dunda zergiin urgacaas deeşe urgaca kuriaaza bujuu, mal azaliin brigaada sain kədəlmərilesəniigəə açaar ynee deesəen saali jikeer abça, maliigi jike targaluulza, zaluu malaa byrin gyiced bailgabal, iime brigaadiin bykii geşyydte arteeliin pravleeni bol tedenii kədəlzə olson azalta ədəriin byke foondiin 10 proceente kyrtele kemzeenii nemeri, brigaadiin dotorki erkim udaarnig kynyyde 15 proceente kyrtele kemzeenii nemeri, brigadiir ba feermiigi erkilegçede 20 proceento kyrtele kemzeenii nemeri əgçə olziigini tooloko josotoi

Kerbee gazar tariaalangiin brigaada muu kədəlmərilesenii gemeer əərtəə bekilegdesen keseg gazar deerees kolkooziin dunda zergiin urgacaas dooşo urgaca kuriaaza bujuu, mal azaliin brigaada muu kədəlmərilesenii gemeer ynieedeeseen dunda zergiin saaliaas baga syy abça, maliigi turanka bailgaka zaluu malaa ecəəkən bailgabal, iime brigaadiin bykii geşyydte arteeliin pravleeni bol tedenii kədəlzə olson azalta ədəriin byke toonoos 10 proceento kyrtele kasalta kiize olziigini tooloko josotoi

16. Arteeliin geşyynde əgtəkə məngən avaansiigi ziliin dotor tyynii kədəlməriiin kələsəndə abka bykii məngənii 50 proceentoos deeşe bişe kemzeegeer əgçə bolko.

Boro bodoliin avaans gekede arteeliin pravleeni bolbol talkaa cokizo ekilsen cagaas abaad, cokizo absan talkanaasaan kolkooziingoo dotorki keregleldə zoriuulza tasalagdasan 10-15 proceentiin dotor bagtaaza geşyydtee əkə josotoi.

Teeknikiin tarilga kiideg arteelda arteeliingaa geşyydte əkə məngən olziigi əkədəə ulasta tuşaaka kəbən, lioon, peenke, sviooklo, cai. tamaki geke metiigi dyyrgeke jabadaliigi kylieeze baigyi, tuşaalgiingaa kireer doloon konog byri negees ecəən bişe dakin, tuşaasan ediingee tələbərin absan məngəniigəə 60 proceentiin kemzeegi bodozo, əgçə baika josotoi.

17. Arteeliin geşyyd bygede kolkooziingoo əmcə ba kolkooziin poolido kədəldəg ulasiin maşiinadiigi narin nigtaar gamnaza jabaka, ynen şudarguugaar azallaka, dyrimiin eriltenyyd ba niitiin cuglaan, pravleeniiin togtooluudta medegdeze, dotoodo baidaliin zuram josiigi sakika, pravleeni ba brigadiiriin daalgasan kədəlməri ba oloniitiin ujalgadiigi aldadgyi dyyrgeke, azaliin discipliiniigi narin çangaar sakiza jabaka ujalgatai.

Oloniitiin zəəridə salan calgar, nazagai koirogoor kandasanii tula, kəndətei şaltagaan ygeigeer kədəlməridə yle garsanii tula, çanar muuta kədəlməriiin tula ba azaliin discipliine, dyrim kojorto karşa, busad jabadaliin tula pravleeni bolbol iime zemetende dotoodo baidaliin zuramiin josiigi barimtalan zeme-jala tokozo baika, zişeelkede:

Çanar muutaigaar kiisen kədəlməriigini azalta ədər əgəngyi dakin kiilgeke, sanuulga, dongodolgo, niitiin cuglaanda zeme sonoskoko kara sam—

(Yrgelzeleni 3 dakl niuurta)

Kɵdɵɵ azakuin arteeliin žişeete dyrimiin yrgelže

barta gargaka, taban azalta ədər kyrtele straaf açaka, doodo şatiin kədəlməridə oruulka, cag zuura kədəlmərəəsəni zailuuldag baika.

Kerbee, arteeliin zygees abtasan kəmyyzəlgiin çanartai kemzee, keseeltenyyd bygede tusa bolongyi əngərdəg baibal, pravleeni bolbol iime zasaraşagyi geşyydiingee tukaidı tedeniigi arteelaas gargaka tukai asuudaliigi niitiin cuglaanii əmənə tabika josotoi, arteelaas gargaka jabadaliigi kədəə azakuin arteeliin dyremiin naimadakı zyilde togtooson josoor yiledke keregtei.

18. Oloniitiin, kolkooziin, ulasiin əmçiigi kulgailan yrike jabadal bykeniigi ba mən arteeliingaa zəəri, mal, MTS iin maşiinadta korolko zoriigotoigoor kandaka jabadaliigi kolkooz niitiin keregees urbasan ba aradiin daisanda tusalsan jabadal geze arteeliin zygees yzegdeke.

Kolkooz baiguulaltiin yndese suuriigi sandargan ebdeke gesen iime gemte jabadaltai kynyydiigi kədəlmərion-tariaaçanii ulasiin kuuliiin ton katuu çanga keseeltede oruulkiin tələə arteelaar syydte əgtəkə josotoi.

VIII

Arteeliin kereg jabuulgiin kətəlbəri

19. Arteeliin keregyydiigi arteeliin geşyydiin niitiin cuglaan erkileke, cuglaanii koorondo niitiin cuglaagaar sungagdasan pravleeni erkildeg baika.

20. Niitiin cuglaan bolbol arteeliigi kətəlbərilən jabuulka deede gazar mən.

Niitiin cuglaanii yyrge gebel:

a) Arteeliin tyryylegçe, arteeliin pravleeni, mən tyynçelen arteeliin şalgaltiin komiisiigi sungaka. Şalgaltiin komiisoni rajoonii soveeduudiin gyicedkeke komiteedaar batalag ladag baika.

b) Şine geşyydiigi abka ba arteeliin geşyynees gargaka jabadaliigi erkileke.

c) Ziliin yiledberiiin təsəb, orolgo garalgiin bagcaa, bariigiin təsəb kədəlməriin byteeke ba azalta ədərtə oruulza cegneke noormonuudiigi bataldag baika.

ç) MTS-tei baiguulsan geree-doogovornuudiigi batalka.

d) Pravlieenliin ziliin toocooto iledkeliigi batalka, ene iledkelde erkebişe şalgaltiin komiisiin sanamza əgtəsən baika josotoi, basa ton çukala kədəə azakuin kampaaninuudiin tukai pravleeniin toocooto iledkeliigi bataldag baika.

e) Eldeb foondonuudiin kemzee, azalta ədərtə əgtəkə ed ba məngənii toogi batalka.

f) Arteeliin dotoodo baidaliin zuramiigi batalka.

Dyrimiin ene zyilde toologdoson bykii asuudaliin tukaida arteeliin pravleeniin garqasan şiidkeberi togtooluudni niitiin cuglaanii batalamzagyi bolbol kycen təgəldər bolzo çadakagyi.

Arteeliin pravleeni ba tyryylegçe kojoriigi sungaka tukai asuudal, arteelaas kynyydiigi gargaka tukai asuudal, eldeb foondonuudiin kemzeenii tukai asuudaluudani bykii geşyydiin gurban kubiiin kojoroos dooşo bişe toonii geşyydiin kamtarsan cuglaagaar şiidkegdeke josotoi, bykii busad asuudalnuudiigi şiidkeke cuglaanda bykii geşyydiin kagas kubiaas dooşo bişe toonii geşyyd bailcabal kycen təgəldər geze toologdoko.

Niitiin cuglaanii togtool şiidkeberinyydeni neemel gar ərgəlgiin josoor olonkiiin duugaar abtaka josotoi.

21. Arteeliin keregyydiigi erkilyylkiin tula arteeliin geşyydiin niitiin cuglaan kojor ziliin bolzorto baika pravleeniigi, arteeliingaa jike bagiin zergeer 5-9 kyniigi sungaka.

Arteeliin pravleeni geeçe arteeliin gyicedkeke alban gazar menii tula arteeliingaa kədəlməriin tələə, arteeliin zygees ulastaa tuşaaka ujalganuudiigi gyicedkesenii tukai arteeliin geşyydiin niitiin cuglaan deere kariuucadag baika.

22. Arteel ba tyynii brigaadanuudiin kədəlməriigi ədər byri kətəlbərilekiin tula mən tyynçelen pravleeniiin şiidkeberi togtoolnuudiin gyicedkelyydiigi ədər byri şalgaza baikiin tula arteeliin niitiin cuglaan arteeliingaa tyryylegçiigi sungaka, tereni mən pravleeniiin tyryylegçe baika josotoi.

Jabaza baigaa keregyydiigi kelceze zokiko şiidkeberinyydiigi gargaza baikiin tula arteeliin tyryylegçe pravleeniin cuglaagı sara byride kojoroos dooşo bişe dakin tataka ujalgatai.

Tyryylegçedee tusalalcaza baikiin tula, pravleeni pravleeniingaa geşyydiin dotoroos tyryylegçiingee gargasan sanamziin josoor tyryylegçiin orlogçiigi sungaka.

Tyryylegçiin orlogçod bykii kədəlməridəə tyryylegçiingee medel soo baika josotoi.

23. Brigadiirnuud ba malazaliin feermediigi erkilegçed kojor ziles dooşo bişe bolzoroor arteeliin pravleeniaar tomilogdoko.

24. Toocoo jabuulza, ed zəəriin byridkel kiize baikiin tula pravleeni arteeliingaa geşyydiin dotoroos juu, ali gadaanaas kələsəlzə toocoo kətələgçiigi suulgaka. Toocoo kətələgçə togtomol foormonuudiin josoor toocoo niagtalaka ba byridkeliigi erkilze, byrimesen arteeliin pravleeni ba tyynii tyryylegçiin medelde baika.

Arteeliin ed zəəriigi gancaaraa medeke, avaans əkə, boro bodoliin foondonuudiigi gargaka jamarç erke toocoo kətələgçədə əgtəkegyi. Iime erkenyydiigi imagta a pravleeni ba tyryylegçede olgo Arteeliin bykii garalgiin məng kumeentnuudta toocoo kətələgç dna arteeliin tyryylegçe juu, nii orlogço garaa tabiza baika

25. Şalgaltiin komiis pravl gaa kiisen jabuulsan bykii azakuio siin keregiigi şalgan yzeke, məngən ba boro bodoliin orolgo gi togtooson zuramiin josoor a olzodo orozo baina uu, dyrimd tooson ed zəəri gargaşalka barimtalagdana uu, arteeliin ed gyiced narin gamtai kadagalagd

arteeliin ed zəəri ba məngən z kuluuka, yrike syidkeke jabadal ygei juu, arteel ulastaa tuşaaka nuudaa ker zerge tələzə baina, ker-zerge tələzə, arteeliingaa ker-zerge əriteneəsəən nekedeg ene bygediigi kuu şalgaza baika

Eneentei kamta şalgaltiin arteeliin geşyydtejee kiisen toocoogi narin nigta şalgaza, a gaa geşyydiigi buruugaar dutuu zo konzoko jabadal byriigi, mə ədəriigi buruugaar tooloko, ədərtə əkə jumajaa cag bo əkəgyi ba arteeliingaa, mən geş

gee aşag tusada karşa ondoo bişe diigi ileryylze baika josotoi. Ş komiis zildee dərbə dakin kiike josotoi. Pravleeniin ziliin nii iledkeliigi niitiin cuglaan kiikedeni şalgaltiin komiis əə sanamziigi gargaza, pravleeniin dyyremce, niitiin cuglaanda i josotoi. Şalgaltiin aagt niitiin gaar batalagdaka.

Əəriingəə azal keregiigi şa komiis jabuulkadaa arteeliingaa geşyydiin cuglaanda toocozo josotoi baika.

Kabaanskiin MTS-iigi şagnaka tukai

BMASSR-iin Arkom Soveediin 1935 onii maartiin 2-iin ədər gargasan togtool

Kabaanskiin MTS bol traagtar ba traagtariin maşiinanuudiin zasabariigi ene onii janvaariiin 26 da respyyblike ba kizaar dotoroo nen tyryyn dyyrgesen baina gebel: plyyg, seejelke, bornoi, kyltivaatar ba tariaa ujadag maşiinanuudiigi ene onii fevraaliiin 4-də dyyrgesen ba bykii avtomaşiinanuudni zasagdasan baina.

Zasabariilagdasan traagtar, traagtariin maşiinanuud ba avtomaşiiniiin zasabariiin çanar bol B.r. Gazar Tariaalangiin Arkomaadiin yiledberiiin komiisaar şalgagdaza, kangaltatai deere yzegdebe.

Ene dabalta bol zasabariiin kədəlməriigi MTS-iin direegter **Nək. Doomnin F.I.** ba tyynii orologço **nək. Afanaasijev V.G.** gegçediin onco todorkoi opiratiiv kətəlbəriiin ba mən akalagça mekaanik **nək. Antooninko N.T.** ba MTS iin erkilegçe **nək. Karitoonçik A A.** gegçediin sain kədəlməriin yre mən.

Traaqtar, maşiina zebseg ba avtomaşiiniin zasabariigi bolzoroos urida dyyrgesen jabadal bol Kabaanskiin MTS-iin koligtiviin byke Sibiriin socialis məriiceədə katuugaar orolcozo, Zyyn Sibiir kizaar ba B.M. Respyybliikiin ilaza garkiin tələə temeceseniigi gerçelne.

Kabaanskiin MTS-iin dabasan amzalta bol traagtariin zasabariigi Mozkom ba AKS-iin togtooson bolzor soo dyyrgeze çadagdakagyi gesen-geegdengi MTS uudiin bəərənkii sanaliigi butacokino.

BMASSR-iin Arkom Soveediin togtookoni:

1. Kabaanskiin MTS-iin direegter **nək. Doomnin F. T.** ba tyynii orologço **nək. Afnaasijev V.G.** gegçediigi nege sariin calinii kemzeenii məngəər şagnaka.
2. Akalagça mikaanik **nək Antooinko** ba MTS-iin erkilegçe **nək. Karitoonçik A A.** gegçiigi nerligi biçegdesen çaasaar şagnaka.
3. Zasabariiin kədəlmərigçediin erkim brigadiirnuud: S.M.Kiirovin neremzete brigaadiin brigadiir **nək. Kyrnaatov I.J.** ba brigadir **nək. Birzoovsk D.M.** gegçediigi kostiuumuudaar şagnaka.
4. Zasabariin kədəlmeride kabaadasan erkim udaarniguud tragtariistanariigi şagnakiin tula Kabaanskiin MTS-iin direegciin medelde 1500 təkərig əkiigi Bur. Mən. Gazar tariaalangiin Komisarlaadta duradkaka.

Aradiin Komisaarnariin Soveediin tyryylegçe Dorzlijev.
Aradiin Komisaarnariin Soveediin kereg kətələgçe Golvaçoov.

Vitlyyzeskii

Kotkomiin instryygter.

Tuskaita kədəlmərie bejelyylkeç ba kariuucakaç josotoi

Bi bol koto sooki surguulinuudiin ba şinzelkii ukaanii alban gazaruudiin dergedeki namiin emkinyydiin instryygter bainab.

Namda namiin kolegtiiv 3, namiin ekin emkloyyd 13, nam komsomooliin gryype 2 ba ganca gancaaraa suudag komunistanuud 14 kamtadaa 266 komuniistanuudtai bi, ton jike kolegtiiveui kədəə azaliin komuniis deede surguuli bolno. Ene emkide 150 komuniitanuud bii.

Bi kədəlməriəə tabikadaa təsəbiin josoor jabuuldag bainam. Bodoto deereni ababal tuskaita instryygteriingee kədəlməriigi dekaabri saraas ekilze jabuulsan baigaabi. Uçarani, namiin kabinieediigi erkilegçe ba mən enyyntei kamta kotkomiin sojol surtaliin keltesiigi erkilegçiigi orlogço g.m. olon zerge dabaritai baisanaas, alindanç kariuucalgagyi jabadal bolson şuu

Bi bol əəriingəə kədəlməride BK (b) N iin Mozkomiin syyliin pleenym deere nək. Jeroaanoviin ganca gancaaraa suudag komuniistanuud tukai ankaralaa tabiza kelesenii yndeseer, ganca gancaaraa suudag komuniistanuudta jikeer sanalaa tabisan bi. Minii ganca gancaanuudaraa suudag 14 komuniistanuud bol əəsədiingəə ulas təriin kemzeegi jikedkekiin tələə baga bişe oroldolgo gargaza, bygede eldeb kryzooguudta ba içineer suralcaka g.m. suralgada cəm kabaadasan baina.

Namda kabaadasan namiin emkinyydtə 22 kryzooguud bii ba enyynii 14 ni ulas təriin kryzooguud baina.

Namiin ədərtə sain beledkelteigeer cuglaagaa kiize çadadag bolson baina Gebeç zarim nege emkinyydte əşəə sainaar namiin ədərtə beledkeze çadadagyi jabadaluud bii Zişeelkede: kinoogiin d e r g e d e k i nam komsomooliin gryypiin emkidkegçe nək. Şaraboon bol namiin ədəriin bolko ədərtə, cuglaagaa ydeşiin 10 cagta zarlaad ene cuglaandaa jamarç asuudal tabikaa medelgyi nadaas asuuza jiredeg baika jum.

Caaşani, nək. Vitlyyzeskii bol namiin suralcal ba tyynii çanariin talaar bolon namiin ekin emkinyydte saradaa kedii dakin jabadag ba jamar todorkoi kətəlbəri əgədəgəə todorkoigoor togtozo kelebe.

Bii əərəə kotiin namiin emkidkeliin semiinaarida suralcanam. Basa „B M Praavda" „ZS-iin Praavda", ba „Təbiin Praavda" g.m. sodinuudiigi algadgyi unşadag bi. Mən „Bolşoviig" zurnaal, „Namiin baiguulalta" g.m. zurnaalnuudiigi unşadag baikaas gadna uran saikanii nom debteryydiigi kodoldoo unşalcadag baina.

Bide instryygternyyd bol namiin kədəlməriigi todorkoigoor bejelyylkeç ba kariuucakaç josotoibdi.

Kabariin taril beledkel yg

MUKARŞIBER. Tus a surguulinuud ene zilde tariaa tarika təsəbtei enyynde 300 ceent. yrestei.

Aimagiin gegeereliin kabariin tarilgada bel kədəlməri ogto jabuuln mənəə kyrter surguuli t tuskai tarilgiin təsəb ga enyyn deerees mənəə çineen yrese, jamar s kaasaniigi aimagiin geg tasagta medekegyi jum.

Zarim surguulinuud ta kereglegdeke yresee baibaç, saitar ceberle baina (Şibertiin surguuli

Aimagiin gegeereliin t erkilegçe **Koloncoov** bol noiroorons serize, ene bodoto ankaral tabika b

ŞIBERII

Manai uria

Bide Bookonii aimag riaad-Janguudiin bələgiin çanar ba tus bələgiin soveediin, kopiraaciin riçed bol, „B.M. Yneniig byriiin nege nege kesegi kiaad, əəsədiingəə terel desen kelende main neg ter erkim sainaar sura bejee ujalgalaad, abiden zakiigi Bookonii aimagco gagçanaar ba soveediin ciin alban kaagçanariigi riiceədə urinabdi.

V. Togtoonii, Oosipov, E kryyskiin, Baldain Ş. Şantaanov, Jaloin Kaskaa roov, Skoolzekov, Vasiiliv Miroonov, Inatilnkia, Ajuutov, Ivaanov.

5 onii urgacaas ulasta ujalgaçalan tariaa tuşaaka tukai

-iin Arkomsoveediin ba BK(b) Namiin TK-iin toogtoolos

5 onii maarta 3-nii eder SSSR-iin Aradiin Komisaarnariin Soveed ba niin Teb Komiteed bol. neked: Moolotoviin ba Staalinii gar tabilga 935 onii urgacaas Kolkoozuudaar ba emçiin azaltanaar ulasta ujalgaça- tuşaaka tukai togtool gargaba.

togtool dotor zaagdasanii josoor bol manai Zyyn Sibiir kizaar dotor rijaatai kolkoozuud gaa byriees 1,8 ceentner tariaa tuşaaka ba MTS-te gyi kolkoozuud gaa byriees 2,4 ceentner tariaa tuşaaka bolon emçiin byriees 3,2 ceentner tariaa tuşaaka baina (ene kadaa keniiç mede lelte olgogdoson kolkoozuud ba emçetende kabaadakagyi azai).

ta ujalgaçalan tariaa tuşaakiin kizaarlagdasan bolzorni ka daa manai kizaar dotor kolkoozuud nojaabriiin 15 kyrter ba emçetende ogtiaabri tuşaaka geze bolzor togtoogdobo.

nk. V. I. Poloonskiigi zam neвterelgiin Arkolas teriin talaar orlogçiin tuşaalaas çeleelke tukai

SSSR-iin TGK-iin TOGTOOL

SR-iin Tebiin Gyicedkeke Komiteediin togtooko

adiimir Ivaanoviç Poloonskiigi SSSR nebterelgiin Aradiin Komisaariin ulas teriin ta ogçiin tuşaalaas çeleelke.

SSSR-iin TGK-iin tyryylegçe **KALIININ.**

SSSR-iin TGK-iin sekretaar **AKUULOV.**

, Kreemli 1935 onii maartiin 4-de

k. N. N. Ziiminiigi zam neвterelgiin Arkolas teriin talaar orlogço bolgon tomiloko tukai

SSSR-iin TGK-iin TOGTOOL

R-iin Tebiin Gyicedkeke Komiteediin togtoo-

. N. N. ZIIMINIIGI SSSR-iin zam nebterelgiin Komisaariigi ulas teriin talaar orlogço bolgon

SSSR-iin TGK-iin tyryylegçe **KALIININ.**

SSSR-iin TGK-iin sekretaar **AKUULOV.**

, Kreemli 1935 onii maartiin 4-de

* *

SKVAA, 7 (TASS). Yiledberiçenii ebleliin Byke n Teb Soveediin pleenym bol nek. **V. I. PO KIIGI** yiledberiçenii ebleliin Byke kolbootiin eediin preziidiymiin geşyyn bolgon, YETS iin bolgon tomilobo.

Erkimeer beledkeze baina

N.Buriaad-Janguudiin e dunda surguuli bol kagas ziliigi ilaltatai esenees koişo udaar- elçediin kizaariin kural aigaar beledkeze bai-

daa surguulidani 100 duulka ba suragçadaa kuraliin neremzete rigaada bolgon sural ete sainaar suralcakiin meriicee jabuulza bai

onii şine ziliin sural- dkeliin talaar, 200 sa gi beledkeke tesebtei , ene fevraaliiin 20-nii kubi beledkebe. Sur- otoriin keregsel paarta kiigdeke tesebtei bai- oo 10 paartani kiig- eniigiini maartiin 1-de baina. Bişe sandali, bişe kiigdeke josotoi ilyydiigi bejelyylze

urguuliiin dotorki ba gi eder byri ceberle . Men suragçadiinbaira laan bulanguudiigi bii ne bulandani suragça yzeze baika nom debteryydiigi baiguulan tuskai bulanguud bai guulagdaza, odoo 68 bulantai bolson baizai.

Suragçadiin terelkitenii dunda jireke ziliin suralcaliin beledkeliin kedelmeri jabuulza ba gegeereliin nebterelgiin kedelmeri ergeer jabuulsanaas, odoo suragçadiin terelkid ger doto roo arig ceber baidaliigi erkimeer tabiza, doloon konog byri geree ugaaza baidag, gudamzaa eder byri ceberleze koorondoo socialiis meriiceenii josoor bolbosorongui baidaliin telee teme ceze baina. Tus surguuliiin suragçad bol, main negen kyrter 50 kyniigi yseg biçegte surgakaar njalga abaad, odoo ene abasan ujalgaa bejelyylkiin telee sainaar jabaza baina.

Men BK(b) N-iin Burmozkomoos sojoliin dobtolgoor jiresen brigaada uul somonii ba ene surguuliiin kedelmeriigi sain deere yzesen baigaa. Caaşadaa ene yyskelee ulam erçem teigeer jabuulza udaarnig gegeerelçediin kizaariin kuraliigi ilaltataigaar ugtaka.

KEDEE BIÇEGÇE.

Tarilgiin beledkel

Udaarnig-kolkoozniguudiin kuralda sainaar beledkeke

Koriiin aimagiin Dunda Kudanii somonii kabariin tarilgada kedeçeneen beledkeltei baisaniigi bidener şalgan yzeed, dooro dursagdasan zyilyydiigi ileryylenebdi.

Voroşiiloviin neremzete kolkooz bol, yrese kaalga ba ceberlelgiigi cag bolzortoni gyiced dyyrgesen. Tarilgiin yjede moridiin ideke tezeel gyiced ba ilyy gartala beledkesen baiba. Yiledberi-sangiin teseb ba brigaadanuudiin kedelmeriiin tese byyd zokioogdoson. Brigaadanuud bol erkim udaarniguudaar byrildesen, agroteekrikiin tesebiigi dyyrgekiin koinoos oroldodog ba sainaar dyyrgedeg bolon eesediingee dunda meriicedeg baina.

Tarilgada 55 plyyg zasaza beledkesen ba tyynde gurba gurban zapaas anzasa beledkesen baiba. Bornoi ba seejelke bolon basa bişe kedelmeriiin keregsel nyyd byrin belen bolbo.

Moolotoviin neremzete arteel men Voroşiilov meteer tarilgada beledkesen ba bykii agroteeknikiin jabulalgiin bodomzonuudiin tesebiigi ilaltataigaar dyyrgesen baina.

Ede kojor kolkoozuud bol moridtoo jike kanamzataigaar kandana. Azaliin ilalta bol moridiin kycenees bolko geze bygede kolkooznigud medene. Kyygediin jaasli ba niitiin kool (stoloovo) neekiigi emkidkeze baina.

Pooliiin staan zasaza idee kool beledkeke oron, bolboson josonii kamtiin baira g. m. beledkeze baina.

Gadna staanii dergede, zun daa morisiin baika-sarai ba nyydel kyyznice beledkebe.

Men ede kolkoozuudiin kazuuda baisan „Ulaan Odon" geze kolkooz tarilgadaa aikabtar muugaar beledkeze baina. Yrese kaalgiigi dyyrgesenç bol maşiinanuudiin zasabari duusaa dyi.

Enyyniigi kolkooziin pravleeni bol, kedelmeriiin kycenii baga deerees bolbo gebe. Ynende ede kolkoozuudiin kedelmeriiin kycen ba kedelmerini ton adali kan baika jum. Geegdesen uçar şaltagaani bol, gancakan ketelberiiin suladasan ba azalaa te sebgyigeer jabuulsan deerees bolno.

Gadna emçiin azaltanii kabariin tarilgada beledkeke kedelmeri ton sula ba somonii soveed bol ketelberieer kangaza çadaagyi. Kolkoozniguudiin reidiin brigaada.

Ç. Delegiin, D. Damdinii.
C. Zambiin. C. Cedebiin.
D. Oçorzabiin.

Tyryy zergiin tetee temecekebdi

(Koriiin aimagiin gazariin tasagiin naçaalnig nek. ZARKOI jarina)

Syylşiin medeegeer aimag dotoroo yrese askalga 92% dyyrgeebdi. Enyynii 50% ceberlegdesen baina. Kyriliin MTS-iin kolkoozuud ba Deede Kyriliin Kecuurtain somonii kolkoozuud yresee askaza dyyrgeegyi baina.

Yresenii urgaka çadal (vskozisti) şalgakada dunda zişeeg er jaarica 72-oos 99%, şinike 70-oos 95%, ovioos 50-aas 90% kyrtele urgaka çadaltai geze şalgagdasan baina.

Maşiina zebsegiin zasabari ge kece, plyygiin zasabari 100%, seejelkiin zasabari 80%, bornoin zasabari 100% dyyrgebe. Agrokemzee jabuulga sula jabana. Ilangajaa casa togtoolgo ba şibke taraalga muu.

Odoo muu yresetei kolkoozuud yresee selgeze begeed, bykiidee yreseer kangagdasan bainabdi. Tarilgiin beledkel iime baina. Dutuu dundanuudaa usadkakiin telee bodoto kemzee abça, kabariin tarilgiigi amzaltai dyyrgeze negen tyryy zergiin telee bolşoviig josoor temecenebdi.

geze duugardag jike sonin kinoo syvlşiinqee 3 edər—maarta 8, 9, 10-nii ederyydte garça baina.

Gol naadagçad: **Çapaajeviigi** art. Baaboçkin, **Fyyrmanoviigi** art. Blinoov, **Peedkiigi** art. Kmiit, **Aanikiigi** art. Miasnikoova ba **Polkoovnigiigi** art. Pevcoov naadana.

Seaansiin ekinyyd: I—4 ç., II—6 ç., III—8 ç., IV—10 ç.
Kaasa ederiin 2 çaasaas neegdene.

Udaani Naastinka Yystinovaa geze kinoo garka.

Tarilgiin beledkeliigi tasalduulagçadiigi keseeke

Jaruuniin aimagta yresenii kaalga dyyreegyi. Maartiin 1 nii medeegeer kolkoozuudta 9564,5 ceentner yrese kaagdasanuu ali 96 %, emçiin azaltanda 1073, 94 ceentner yrese kaasanuu zebken 81% bolgobo. Odoo kaagdaad baisan yresenii jikenki kubini çanariin talaar adag zergiin baika.

Aimagiin tebte 3 kilomeeter kire dete baidag Jaruuniin somon (tyryylegçeni BUDIIN) yrese kaalgiin talaar gynzegii tasaldalda baina. Ene somonii RAAZYMOVIIN neremzete kolkooz 500 ceentner yrese kaaka tesebtei aad, arai geze 100 ceentner yrese kaaba.

Tariaanii cokilgiin kedelmeride 10 kedelmeriçedeer nege brigaada emkidkeze, tere brigaadiingaa brigadiirta niudarganii kyy DAŞA CEBEGIIN gegçiigi oruulsani, eder nizeediin 50-55 bukal tariaa arai geze cokidog, tyynees şaltagaalza tariaa cokilgoni menee kyrter dyyrenegyi. Ene kolkooziin tyryylegçe ALIOOŞKIN gegçe tarilgiin beledkeliigi koişo tataza baigçadta eris kemzee abadaggyi, kancaliaariin biyrokraad josonii ketelberieer byke kedelmeriee kizaarlaza baidag.

Zergeleed suugaa Jaruuniin somondo tarilgada beledkeliin talaar amagalan bişe baikada, nam, soveediin, aimagiin emkinyyd ba gazariin tasagiin zygees jamarç kemzee abadaggyi, jamarç ketelberi egedeggyi baikani buzagai zigşyyritei yzegdelmen.

Uçar iimede, yresenii kaalgiigi tasalduulza baisan onco zemetende darui cagaa kemzee abça, ene somonii soveed ba ilangajaa Raazymoviin neremzete kolkoozdo operatiiv ketelberi eke çukala.

AJUU.

Kariuucalgata redaagtor B. VAANÇAGIIN

т 136. Типография из-ва газеты «Б.-М. Правда» и «Унэн». Номер выпускал Ц. ЦЫБИКОВ. Корректировал Б. ДУГАРОВ. Верстал Д-Н. ЖАМБАЛОВ.